

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

1882.

Kolozsvár, kedd, február 21

Fizenkettődik évfolyam.

BUDAPEST, 1882. február 18.

(Sr.) Minthogy a szélbali politika alapelve a tüntetés és a kormányoknak minden nehézséggel való elhalmozása; igen természetes, hogy egész eljárását a megfontolatlan kapkodás és ennek következtében sok ellenmondás jellemzi, a mi aztán sokszor csak magának a pártnak árt.

Nem akarunk nagy fontosságot tulajdonítani annak a körülménynek, hogy Szalay Imrénnek, ki bizony mint politikus, eddig elé legalább a szélbalon sem tudott nagy jelentőségre szert tenni, sikerült a szélbal túlnyomó nagy részét, Mocsáry és Helfy, meg Eötvös és Irányi; tehát a vezérek ellenében egyesíteni, az idegen feliratok, czimtáblák megadogatására vonatkozó sajtósági indítványára. De annyi jelent ez mindenesetre, hogy oly elemekből áll a párt túlnyomó nagy része, melyek bárholonnan szőlaljon meg a józan, higgadt észszava; arra semmiszín alatt sem hajtanak; és bárholonnan indítsanak, bármely „hetz“et; azonnal készek az akcióra. Eddig elé csak a közjogi alapon álló pártokkal küzdöttek ezek; de most már küzdenek saját vezéreikkel; mert ezek is jónak látnak, legalább a nemzetiségi kérdésben, a jogegyenlőség és békés megférhetőség érdekében; de különösen a német elem irányában, az ország jól felfogott érdekében, a kíméletet, a szabadelvűséget hirdetni — társadalmi és irodalmi úton. De az a 76 szélbali képviselő, ki Szalay indítványát aláírta; annyi politikai gyűlöletet tanult épen vezéreitől, a „német“ irányában annyiszor hallotta és hirdette maga is, hogy „Bécs“ szivattyuz minket ki, hogy osztrák zsarnokság alatt nyögünk, hogy a bécsi kereskedők és iparosok nem engedik kereskedelmünk, iparunk felvirágzását, hogy egyáltalában nem lehet csodálkoznunk azon, ha e tanokat szó szerint veszik és egész következetességgel a magunk módja szerint, alkalmaznak. t. i. Mocsáry és Helfy útik a németet politikai fegyverekkel; ők már megtámadják társadalmilag és legyenek a szélbali vezérek meggyőződve, hogy ők hi-vebben adják vissza azon gondolkodást és következtetést, melyre a szélbali tanítja a népet, mint magok a vezérek. Mert ha annyi gyűlöletet halmoznak fel a német elemre, ha örökösben az osztrákokat tüntetik fel, minden bajunk kútforrásának; igen természetes, hogy az egyszerű gondolkodó ember, arra a következtetésre jut, hogy ki kell azt verni

az országból, a mint, hogy Thaly Kálmán, mint képviselő, igen sokszor mondta azt, hogy erre ő kész pénzt és katonát szavazni meg; minthogy pedig most az országban német hivatalnok nincs, ha be nem érnek azzal a pár főbb katonával, kik az itthon levő magyar ezredek élén állanak; bizony rákérülne a sor a budapesti iparosokra és kereskedőkre. Van is rá példa. Hisz mikor a francia-német háború tartott, a nemzetiségi gyűlölet annyira fel volt tűzelve, hogy olyan komoly írók, mint Michelet; egészen komolyan hirdették, hogy a párisi német fodrász meg szabó, a német állam kémei, ezeket kell kipusztítani.

Ugy látszik, hogy ilyen forma hadjáratot akart Szalay Imre, társaival a német elem ellen, főleg a fővárosban, indítani, akkor, midőn az idegen nyelven való bolt feliratokat 100 frt bírsággal akarta súlytani. Persze csakis ilyen túlszókra vágytak a szászok; egész apparatussal, Tripartitummal, Compillátával felszerelve jöttek a képviselőházba, szerettek volna egy nagy martyrharcot folytatni. Mert azt hitték, hogy ha már akadt, összesen 79 aláíró, ki hol juxból, hol szenvedélyből, aláírta azt az indítványt, majd lesznek komoly támogatói is, a kikkel szemben ők hősi harcot fog-nak vívni és a kapott sebeket nagy Németországoknak megfogják mutatni, hogy e czímen alamizsnát gyűjtthessenek. Hanem hát tervük nem sikerült. Meghíusult az egyszerűen az által, hogy nem csak a kormánypárt és mérsékelt ellenzék, de még a szélbal minden befolyásos tagja és vezére is, azonnal tiltakozott e terv ellen és a leghatározottabban elítélte azt.

Es ennek őszintén örülünk. Mert mindig nagyobb és nagyobb hullámokat vet az az izgatás, melyet a szász ultrák ellentünk speculációból, Németországon megindítottak és az bizony, ha nem is okoz kárt, mindenesetre okoz kellemetlenséget. Mert ha itthon a helyszínen lehet hamis híreket terjeszteni és szenvedélyeket kelteni fel; mennyivel könnyebb valótlanságokat, melyek bizonyos embereknek, ide haza használnak; külföldön pedig sokakat félrevezetnek azért, mert a helyzetet nem ismerik. Es ha kíváncsok lenne, hogy a hazai iparnak emelése, fejlesztése céljából, nagyobb külföldi (és erre már nyelvöknél fogva legalkalmasabbak a németek) gyárosok, vállalkozók akadnának, kik a legújabb törvényben hozott kedvezményeket felhasználva, nálunk új, nagyobbkeresetű vállalatokat alapítsanak; ugy bizonyára sokakat ezek

közül visszatart az a sok álhir, melyeket rossz akaróinknak sikerül rólunk terjeszten. Es ha már most még alapot vagy legalább ürügyet is nyújtunk, ezeknek a híreknek, természetes következménye az, hogy a hazai ipar fejlesztésére törvénybe ígalt kedvezmények, holt betűk maradnak; és ezt épen a szélbali párt, mely mindig az önálló magyar iparról beszél, nem okozhatja. Ebből látszik, hogy milyen megfontolatlanok azok, kik most a szélbalon, már saját vezéreik ellen is feltámadnak.

Országgyűlés.

febr. 18.

Napirend: a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalása.

A bélyegek czíménél Unger Alajos felszólal az illetékes késedelmes kivetése s nevezetesen a miatt is, hogy a leletok rendszeren csak 2—3 év után vétetnek fel; kéri a minisztert, hogy e bajokat orvosolja. Almásy Sándor a miatt szólal fel, hogy bélyegeket sok községben nem lehet kapni s kéri a minisztert, hogy rendelje el, miszerint minden község jegyzője tartson bélyeget.

Szapáry gróf pénzügyminiszter intézkedést ígér.

A dohányjüvedék czíménél Ónody Géza hosszabb beszéd kíséretében határozati javaslatot nyújt be, melyben a dohánymonopoliumot megszüntetni kéri.

A pénzügyminiszteri budget felbeszakittatván a kérvények 9-ik sorjegyzeke következett. Szolnok-Doboka megye és Csik megye kérvényéről, mely Fiume közjogi helyzetét szabályoztatni kéri, Csernátony Lajos felszólalására Tiszta kormányelnök kijelenti, hogy mielőtt a horvát országgyűlés egybeül, a mi legközelebb megtörténhetik, a regnicolaris bizottság egybe fog hivatalni.

A vasvári alesperesi kerület lelkeszei a keresztények és izraeliták közt kötéendő polgári házasságról szóló törvényjavaslat visszavételét és az izraeliták egyenjogúsítását kimondó 1867. XVII. t. cz. eltörlését kéri.

Berzevichy Albert előadó kifejti a bizottság véleményét, mely szerint a kérelem első része az igazságtügyi bizottsághoz utasítások, második része pedig, mint nem szükséges és nem helyes, utasítások el. Az 1867. XVII. t. cz. az 1848-ban kimondott politikai jogegyenlőségen alapszik s így alapötvényeink közé tartozik, melyet meg nem bolygathatunk. Ajánlja a bizottság határozati javaslatát.

Istóczy a kérvény védelmére szól, s visszatekint a zsidókérdésben eddig tett felszólalásaira. Mikor ő ezeltől 7 évvel először szólott, még akkor Németországban nem folyt harc

a zsidók ellen, s nem beszéltek az uszorról. Minden kinevetetés és gúnyolódás daczára, melynek ki volt téve, az idő neki adott igazat, s igazolta, hogy helyesen ítél. Azóta mindenütt komolyan foglalkoznak azzal, hogy miként oldassék meg a zsidókérdés.

A kérvényre térve azt mondja, hogy ez első tiltakozás az elhamarkodott zsidó emancipáció, s a zsidók beolvadásának a polgári házaszág által tervezett sisyphusi munkája ellen. Ma már a zsidókkal szemben a magunk emancipációja mellett kell elkeseredett küzdelmet folytatnunk. A legújabb népszámlálás adatai is elegendő okul szolgálnak arra, hogy e kérdésel komolyan foglalkozzunk. Felolvassa a népszámlálási adatokat a zsidók szaporodásáról, s ezt ijesztő mérvűnek mondja, míg a keresztény lakosság helyzete évről-évre súlyosabbá válik.

Mindezeket azonban a kérvényi bizottság nem látja. A zsidók solidaritásban állanak egymással, még a rablógylakost is igyekeznek ki szabadítani, ha a büntény olyan, hogy keresztényen követte el. A zsidókkal szemben nekünk nincs jogunk, mert tényleg privilegizált állást foglalnak el. Azok a szép elvek, melyeket az előadó fejtegetett, a zsidókkal szemben csak frazisek. Ő épen a jogegyenlőség, gazdasági és társadalmi szabadság nevében követeli a zsidó-emancipáció eltörlését.

Végül a következő határozati javaslatot nyújtja be: „Ezen kérvény, tekintettel a keresztények és zsidók közti házasságról szóló, tárgyalás végett az igazságtügyi bizottsághoz utasított törvényjavaslatra, ezen bizottsághoz, a kérelem második részére, vagyis a zsidók egyenjogúsítását kimondó 1867. évi XVII. t. cz. megváltoztatására nézve pedig, a kérdés tanulmányozása végett az igazságtügyi, vallás- és közoktatásügyi minisztereknek adatik ki.“

Tiszta kormányelnök kötelességének tartja, hogy a felhozottakkal szemben elmondja észrevételeit. Előtte szólal és a zsidók visszéléseiről beszél, pedig a keresztények is követnek el épen olyan visszaéléseket.

Mik volnánk mi — mondja — ezen hazának 13 millió lakosa, hogyha mi egyenlő törvények mellett nem tudnánk egyenjogúságunkat érvényesíteni 600,000 lélekkel szemben? Ez reánk sütné a meggyaláztatás, bélyegét, ha lehetne bizonyítani.

En t. ház megígért, hogy csak egy pár megjegyzést tesz; ígéretet meg is tartom. — Nem tehetek róla, ha én is azon gyanuba jövök, hogy a zsidó-tízelmek védelmére, azon — nem tudom kiknek — seregbe szegődtem, a mint a képviselő ur szives volt azokat nevezni, a kik az ő nézeteit nem pártolják. Nem törődöm vele, ha azzal fog vadolni, úgy mint vádolta e házban minden pártját, hogy, mert parlamentarizmusunk van, a szavazatok kedvéért tesszünk olyat, a mi hazánknak veszedelmet okoz. Saj-

A VIZRŐL ÉS TALAJRÓL

különös tekintettel Kolozsvár viszonyaira.

Dr. Fabinyi Rudolf tanárnak

Febr. 13-án a virágod nagyteremben tartott felolvasása.

(Folytatás.)

Itt egy vastagfalú, egyik végén zárt anyaghengert mutatok be, melynek szabad nyílásába kautschuk dugó segítségével egy kis higany manometert erősíték meg. A manometerbe platinhuzalok vannak forrasztva oly módon, hogy ha a higany a két szárnban nem egyenlő magasságban áll, érintkezésben van mind a két platin-huzallal, egyenlő állás mellett azonban csak az egyikkel érintkezik.

A platinhuzalok egy Buensféle galván elemmel és egy elektromos csengettyűvel állnak kapcsolatban. Mielőtt a higany mindkét huzalt érinti, az áram záratik és a csengettyű megszólal.

Beállítva a hengert egy tágabb üvegedénybe, a manometert egy helyezem el, hogy mind két szárnban egyenlő magasságban álljon a higany, az áram tehát megszakításra kerül.

A henger levegőt tartalmaz; ha most a külső edénybe szénasavat vezetek, ez keresztül fog hatolni a henger nyílásain; azonban a szénasav sürűbb levén, belőle kevesebb fog ugyanazon időben a hengerbe hatolni, mint a mennyi levegő ugyanazon időben a hengerből eltávozik; ennek következtében a hengerben kisebb nyomás jön létre, mint a külső légnyomás, a külső légnyomás tehát a manometer higanyt a henger felé fogja hajtani s azt ily módon érintkezésbe hozza a második platinhuzallal is, mire a csengettyűnek meg kell szólalnia.

Hasonló szerkezettel, de ellentett értelemben

Hirdetési díjak.

Egy négyesűg esantiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegű minden hirdetés után 80 kr. Nagyból és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 86.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint et Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapeston Szerviztár 3. ar

Nyitási címek:

garmond sora után 25 krajczár fizetendő

A KELET TÁRCZÁJA.

MARGIT NÉNI.

Gréville Henrik beszélya.

(Folytatás.)

A Margit néni elfoglalt arca azonban engem megrémített. Abban ugyan semmi különös se volt, hogy melaucholikusnak mutatkozott, hisz ő sohse volt szerencsés; de többször azon kaptam, hogy előttem legalább megfeszíthetlen gyöngédséggel, száznál kifejezéssel függő szót rám s Palira tekintetét.

Az ücsém szintén észrevetted.

— Az ember azt hinné Margit néniről, — szolt ő egy napon, — hogy egy darab idő óta jobban szeret bennünket.

— Igazatok van, szegény gyermekeim, — szolt a néni ücsém fölé hajolva.

A mióta anyám nem kelt fel többé, én minden este találkoztam a kertben Margittal, ki itt lefekvés előtt egy órát szokott sétálni. Ilyenkor, ha most karomba fontam az övét, nem nyakodott többé, mélabús mély szeme titkos gondolatimat látszott fűrkészni; én nemcsak hogy nem kerltem tekintetét, de alig tudtam vele betelni. Mégis azt lehetett volna mondani, hogy nem engem néz szembe, de valami láthatatlan kutat, valami olyat, a mi lényem legbensőbb mélyében rejlik. Sokat csevegtünk együtt komoly dolgokról, néha megindultam váltam el tőle, még gyakrabban elkomolyodva, de mindannyiszor mély, huzamos lelkesültségtől ihletve.

Egy este, az ősz első napjaiban, utána futottam a hársasorok közt, hogy megtaláljam. A levegő terhes, de hideg volt. Vastag szürke

felhők csammogtak az égen s fagyos szellő veté lábainkhoz a még zöld leveleket, miket a di-dergő fákról tépdosott le.

Margit néni lassan lépdelt, egy kék köpenybe volt burkolva. Mikor meglátott, karon fogott s hevesen, hirtelen szolt:

— Pista, maga már nem gyermek!

Egész lényem gyönyörtől rezzen meg. Margit kifejezhetlen gyöngédséggel függő szót rám szemet.

— Tudna igazán szeretni? folytatá, teljes lemondással szeretni, hogy minden örömet s tetszését ama lény örömeinek s tetszésének áldozza fel, kinek szüksége van öre?

Arra gondoltam, neki van szüksége rám s ihletégtől, érzékenységtől tularadó szívvel feletem vissza:

— Tegyen próbára.

— Tán igen is hamar meglesz, szolt szomoruan. Édes Pistám, bátornak lenni mindig szép dolog. De ön a katonai pályára akar lépni. Sok nehézségbe kerülne a lemondás? Tudja, hogy sem atya, sem — s itt hangja gyöngén elváltozott — anyja nem látják szívesen, hogy erre a pályára készül.

— S kegyed? kérdém tőle bánatosan, mert gyermekkorom óta erős varázsszal hatott rám a tegyver.

— En is atya nézetén vagyok. Ő nagyon szerencsés lenne, ha kegyed más életpályát választana magának.

— Erősen óhajti kegyed? Kegyed maga?

— Szívemből óhajtom.

— A dolog igen komoly, Margit néni; kegyed azt kívánja, hogy egész életem ábrándjáról mondjak le.

— Tudom, válaszolt szemembe tekintve s megállt.

(Hivatalos.) Jovanovic báró febr. 17-én szemlét tartott a Trebinjében elhelyezett csapatok fölött, azután megtekintte az elszállásolási helységeket és az erődöket és mindent a legjobb rendben talált. A csekély számú sebesült a leg gondosabb kórházi ápolásban részesült. A 67. gyalogezrednek egy fél százada, mely a táviró kijáratára végeztet Koritóból kiküldetett, febr. 17-én visszajövet az élelmiszert szállító oszlop átadása után, a kobyla glava nyergen a fölkelőkkel összejött. Ezzel egy időben észrevették, hogy a Troglava környékén és Koritótól keletre a fölkelők nagyobb tömegben csoportosulnak. Ennélfogva egy fél század Koritóból a fölkelők ellen indult, kik a troglavai hegy lejtőjén egyesültek, és megakadályozta előnyomulásukat. Csakhamar megérkeztek az erősítések, mire a lázadó Montenegró felé futásnak eredtek. Csapatunk Diaczić földtéték az ellenséget, mely e helységet foglajította. Veszteségünk: elcseszt Prun övezetű; súlyos sebet kapott Tomks gyalogos.

A hírlapok ama jelentése, hogy a vranduk vasúton kárt tettek, csak annyiban való, hogy néhány követ dobalt a bovágas közlemben a töltésre, a mit a pályafelügyelő észrevéven, még idejében eltakarította a követeket.

KÜLFÖLD.

Egy berlini újság, melynek főszerkesztője a szenzációs hírek terjesztésében és állítóg Szt. Pétervárt előfordult események hírlésében rejlik, s ugyanaz, mely a Giers és Ignatiev közti heves fellépés először bocsátá világá, múlt pénteki számában már eme heves jelenetnek következményét is körtől, állítván, hogy Giers vizsgáló a külügyek vezetésétől, s helyét Ignatiev foglalta el. E hír már többször felmerült mióta III. Sándor császár trónra lépett.

A berlini lap még tovább megy s azt állítja, hogy a császár Bécsbe kérdést intézett, hogy Ignatiev kinevezése kellemes lenne-e és erre Bécsből azt válaszolták volna, hogy azon esetre ha Ignatiev külügyér lesz, Kálmok gróf vizsgáló lenne és helyét Andrássy gróf foglalná el.

Bárkinék is szembeült, hogy e hír megbízhatósága igen csekély.

Nem lehet felugyanis, hogy akarmely nagy hatalom külügyminiszterének kinevezésénél egy más hatalom jóváhagyását kérje ki.

Különben Ignatiev kinevezése külügyérre, dacára a császár ismételt békés nyilatkozatainak határozott fenyegető szinben tüntet fel az orosz politikát Ausztria-Magyarország ellen. És minő értelme lenne az Andrássy gróf nevével való fenyegetésnek?

A Párisban tartózkodó Skobelev tábornoknak, a párisban élő szerbek múlt pénteken egy emlékiratot nyújtottak át.

Skobelev mintán üdvözölte volna a küldötteket hosszasan beszélt a politikáról és Oroszország helyzetéről. Szükségének tartom — ugymond a többek közt — elmondani előttetek hogy mi okozza azt, hogy Oroszország miért nem teljesítheti köteleességét, mint a szlávismus vezére. Mert úgy ki-mint befelé idegen elem befolyása alatt áll. Mi nem vagyunk otthon az országban, az idegen ott van mindenütt. És e közös ellenségünk a német.

Ismétlem még egyszer s kériek ne feledjétek el: a német az ellenségünk! Az elmaradhatlan háború a németek és szlávok között igen közel van val minálunk is előfordult a szentgyház utcaiban egy ilyen eset.

A tisztatlan szomszédság tehát nemcsak kunk vizét fertőzetheti meg, hanem megmérgezi még sokkal veszélyesebben a levegőt, a melyet szivnunk kell, s azért ha azt ohajjuk elérni, hogy tiszta, egészséges levegőt szivjon város lakossága, legelő dolgunk a talajnak megjavítása és ezen túli tisztántartása legyen.

Nem az én feladatom e helyt, a talajnak egyes járványos kórokkal való szoros összefüggésére kiterjeszkedni, annál kevésbé, mintán a t. hallgatóságnak alkalm lesz ezen tárgyról társulatunk más, nálammál illetékesebb tagjaitól kimerítő adatokat hallani. Csak néhány oly momentumra szorítkozom tehát, a melynek való-sága immár mindenki felé emeltetett.

A cholera föllépésének és terjedésének megfigyelése azon határozott eredményre vezetett, hogy e kór a legszorosabb összefüggésben áll a talajjal és csak oly helyen léphet föl, a hol a talajban a kifejlődésben nélkülözhetlen tényezőkre talál. Bebizonyult az, hogy az állati és növényi hulladékokkal szennyezett talaj a cholera föllépésének egyik fontos tényezője, melyhez azonban azonkívül még több, eddig ismeretlen tényezőnek kell hozzájárulnia, hogy e betegség előállhasson. Ugy, hogy a tényezők egy összefüggő láncolata szükséges és minden egyes láncszemnek kellő időben és kellő körülmények közötti összejáratása és közreműködése, hogy a cholera fölléphessen.

Nálunk Európában szerencsére csak ritkán jöhet létre a teljes lánc, miglen Kelet-Indiában az egyes föltételek a láncszemek majd mindig összeműködhetnek a kór előidézésére.

A cholera terjedésére nálunk a kész cholera ragályanyagának behozatala szükséges; ezen ragályanyag azonban bizonyosanszámtalanszor

már! Hosszu és véres, borzasztó harc lesz az, de megvagyok győződve, hogy a szlávok győzelmével végződik.

Megköszöntök nekik a megiszteltetést s így bucsuzott el tőlük: viszontlátásra a harcmezőn közös ellenségünk ellen!

A román kiállítás Nagy-Szebenben.

Tartott 1881. augusztus 27-31 szeptember 6-ig.

(Folytatás.)

Tovább menve a szebeni kiállítás azon tárgyra térünk át, melyek a tulajdonképeni ipar körébe tartoznak.

Meglehetősen számban találkoznak olyan tárgyakkal, melyek férfi kezéből ipari műhelyekben készültek.

A timárság első helyen áll. Erdélyben legkivált a románok tűzik a mesterséget. Fogaras város a főhelye ez iparnak a brassó melletti Hétfalu és Nagyszeben melletti vidékek. Ezek állítottak ki sokféle bőröket.

Igen szép bőröket állított ki Nicodinescu Z. Fogarasból. És pedig kecskebőr, chagrain, a mely faj bőrt kereskedőink nagy mennyiségben Bécsből hoznak le Erdélybe. Azután lágy gidóbőröket igen tartós térfi és női lábbeliknek, e bőrt is Ausztriából hozzák be nagy mennyiségben. Juhbőröket, mint a kecske és gidóbőrök utánzását. A lábbelik melyeket cipőkereskedőink Bécsből behoznak rendszerint e fajja utánzott bőrökből készülnek. Chagrainirozott juhbőröket mint utánzott juhbőröket.

A fogarasi, hétfalu porteseti timárok gyártmánya csak harmadrésben van cserséssel készítve. Üzérkedők és kereskedők nagy mennyiségben összerészesárolják, kivizik Bécsbe, Ausztriába, a hol aztán tovább kidolgozzák, s mint mindenféle finom bőrök, ismét visszakerülnek kereskedéseinkbe.

Nicodinescu e derék fogarasi iparos igen szépen megmutatta, hogy e bőröket mindenféle alakban, itthon is elkészíthetni s a szükséglet fedezését ez ipar emelése által ki lehetne elégíteni, s így nem kellene évenként oly jelentékeny összeget kiküldönnünk a külföldre.

Látnunk továbbá bélék bőröket és tehénbőröket, talpákat kiállítva, melyek mind erdélyi román timárok gyártmányai voltak.

A cserzőtimárságot több mester folytatja Fogaras, Balástfalva, Szászváros és Naszódon, jöllehet e bőrök nem állanak egyenlő magasságon és nem örvendenek olyan hírnek mint a szász és más magyar városok timárjai által készített bőrök.

Nem egyenlő mértékben van elterjedve a román nép között e bőrök feldolgozásának ipara. Látnunk ugyan a kiállításon, cipész és csizmadia munkákat sokféle fajában és úgy véljük, hogy ez ipar is folytonosan fejlődésben van nálunk. Azonban készítményük eddigelé nem érte el a magyar és szász mesterek tökélyét és a csinos-ságot.

Szűcs mesterséget számosan folytatnak Brassóban, Fogarasban, Balástfalván, Nagy-Szebenben és sok más helyen. Ők készítik, a selemmel varrt rózsás, virágos és még zsinorzzal felczírázott bőr mellényeket, bundákat nijasakat, stb. mikből szintén számos példány volt kiállítva. Használóképen az általánosan kedvelt bőrtűveket is.

jut el Európába a jelenkor könnyű és gyors közlekedése folytán a nélkül, hogy nálunk is ezen kórt előideze; s ha a járvány némely években mégis kiüt, bizonyos szabályszerűség jelentkezik mindig föllépésében, a mennyiben bizonyos helyeken mindig rettenetesen pusztít, míg mássutt — és pedig igen gyakran az illető helyek közvetlen közelében — alig, vagy éppenséggel nem válik veszélyessé. Kell tehát bizonyos loalis dispositionnak lenni arra nézve, hogy egyes helyeken mindig föllép, míg más helyeken megkimél.

A tapaszthalas immár azt mutatta, hogy ezen localis dispositio egyik nélkülözhetlen feltétele a nedves, szennyezett talaj. A cholera megkapására szükséges még a szervezetenek bizonyos állapota, melyet individualis dispositionnak neveznek: a mennyiben tapaszthalható, hogy ugyanazon inficiált helyen élő emberek közül csak némelyek kapják meg a e bajt, míg mások mentve maradnak tőle.

Mintán a cholera ragályanyagának behozatala ellen hiába való minden quarantaine, mintán az individualis dispositio mibenlétét nem ismerjük és így tehát létrejövése ellen sikeresen nem küzdhetünk, nem marad számunkra más hátra, mint hogy a lánczank ismert és hatalmunkban álló harmadik szemet törjük ketté: J a v i t s u k meg a talajt, melyen élünk és megvédjük folytonosan megfertőztetni.

Ha ezt a kellő mérvben megtettük, és a cholera kifejlődhetésének egyik tényezőjét megsemmisítettük, akkor nem kell annyira félnünk ragálycsirák behozatalától sem, azok nem lesznek képesek oly ártalmat előidézni, mint azelőtt mindig történt.

A cholera csirája csak a kanócot képviseli mely meg nem töltött ágyban vagy aknán hatástalan marad, mely nem válik vészdelmossé még

Szűgyártó munkákat a ruházathoz és lószerszámokhoz legkisebb mennyiségben készítenek a románok, jöllehet ez ipar ágából több sajtóságos cikket viselnek, különösen a széles derékúkat rendszeren viselik.

Asztalos munkákból Popovics Vasiltól Brassóban, látnunk egy igen szép ruhasekrényt s Altean Tódortól Tordáról egy szépen dolgozott íróasztalt, Jue Konstantintól Lugosról egy csinos kiviteli szalon asztalt. A faanyagok rendszerezés előállításában a naszdói „erdőségek” kihasználására alakult egyet „szép tevékenységet” fejt ki, s igen sok, különösen faragott, épület és szerszámokat állított ki, még resonanze fát is zongoráknak.

A kocsiyártásnak kezdetleges példányai is voltak kiállítva. Egy maros-vásárhelyi mestertől lackirozott igen szép rugós vadász kocsi volt kiállítva, a csarnokban. A csarnok előtti szabad téren háromszekér volt kiállítva egy resinai oláh mestertől, ki fálával együtt egy rendezett műhelyben szekérgyártó, kovács és festő mesterséget folytat, s könnyű gazdasági cikkeket nagy mennyiségben szállít ki Romániába a verestoronny szorosan keresztül. Olyan fajta szekerek voltak ezek, melyeket Háromszéken s Brassó mellett a székelyek használnak, készítenek s Ojtozon keresztül nagy számban visznek ki Oláhországba, hol darabjért 70—100 forintot is kapnak. A resinai három szekér közül az egyik szintén ilyen fajta könnyű szekér volt, a másik egy nagy teberszállító lajtörzs szekér bővön megvasalva, a harmadik finomabb könnyű rugós kocsi.

Még néhány darab fazekas munka volt kiállítva. Elősmert dolog, hogy a románok ebben nem nagy mesterek. Azonkívül egy fogarasi mester széles karimájú kalapokat állított ki, meg ismét egy más, egy néhány darab viaszgyertyát a templomi használatra. E gyertyákat a Hétfalu és resinai és naszdóvidéken rendszerint kereset gyártják.

A tászkas ipar köréből egyetlenegy bürönd volt kiállítva.

És ezzel be is végeztük azon sorozatot mely a tulajdonképi ipar körébe tartozik, s melyet az erdélyrezi románok itt-ott folytatnak.

(Folyt. köv.)

A Petőfi-társaság ülése.

Febr. 19.

(Eredeti tudósítás.)

A „Petőfi-társaság” tegnap délelőtt 10 órakor havi felolvasó ülést tartott. Komócsy József elnök megnyitván az ülést, néhány meleg szóval tolmácsolja ama veszteséget, mely a társaságot Kertbeny Károly tag elhunytátálta érte. A társaság az elhunyt iránti tiszteletének egyelőre azzal adott kifejezést, hogy koporsójára koszorút tett le, gondoskodni fog továbbá arról, hogy az elhunyt érdemei egy emlékszedőben méltassanak. A felolvasásokat Radl Ödön nyitotta meg „Logujabb költészetünk hatástalanságáról” című székfoglalójával. A felolvasó úgy találja, hogy újabb költészetünknek nincs közéletünkbe nyuló hatása, társadalmi és magánviszonyainkban pedig csak gyenge, muló hatást szül. A baj szerinte magában újabb költészetünkben rejlik, mely nem tart lépést a korral s rosszul választja meg a tárgyat.

Jakab Ödönnek „A két örökös” című szép és hatásos költeményét Margittay Dezső szavaltta el a közönség nagy tetszése közt.

akkor sem, ha az akna nedves löport tartalmaz, vagy olyat, melynek egy alkatrezét, például a szemet eltávolítottuk; de a mely bennünket menthetetlenül a légbe röpít, mihi lyt alpor alkatrezei helyes arányban vannak jelen. A szemet ismerjük, az egyik láncz szemet, ez a fertőzőtt talaj; gondoskodjunk tehát idején ennek megjavításáról, akkor bizonyosan nem fogja siranni a város egy jövőendő alkalommal 600—700 lakosának elpusztulását, mint az 1873-ban történt, midőn a kolozsvári halandóság 70 pro millére emelkedett.

Nem ér itt semmit a fél intézkedés, a desinfectio és egyéb; a löport egészben el nem távolítjuk vele s anynyi mindig fog belőle maradni, hogy bennünket alkalmilag ismét a légbe röpítsen.

Valamint a cholera, ugy a typhusra, a váltólázra és egyéb járványos jellegű kórokra nézve is kötséskiváltív van téve szoros összefüggésünk a talajjal. Valószínű azonban, hogy talán valamennyi betegség mellett kisebb-nagyobb fokban szerepel.

De hát annyira szennyezett lenne a mi városunk talaja, kérdhetné valaki, hogy szükséges róla annyit beszélni?

Sok, különböző körülmények közt élő, különböző kora emberekre vonatkozó egyenes kísérletek által megállapított eredmények szerint; Évenként egy emberre esik átlag

34 kgr. szilárd excrementum,

428 „ csepfolyó

90 „ konyhabulladék és házsze-

mét (1/4 kgr. napjában.)

15 hamu.

Egy év alatt összesen: 567 kgr.

(Folytatása köv.)

Ifju Abrányi Kornél „Az erény hőse” című alatt egy humoros rajzot olvasott fel. — A rajz hőse Popovits Muki min. tanácsos, kit sa-vozzintu szemeli vastag ajkai s nagy kezei dacára Aszódiné ő nagy méltósága a férfimem mintá képenek tartott; tartotta pedig azért, mert Popovits Muki még minden női csábnak ellentállott, az erényessége ellen intézett ostromot még mindig győzedelmesen vissza tudta verni. A bizalom Muki iránt oly nagy volt, hogy Aszódiné még két nevelő lányát is, kiknek egyike egy nyugalmazott tábornoknak, a másik egy nyugalmazott septemvirnek volt felesége, rábita s őt ezek férjei is teljes biztonságban tudták nejeiket Mukinál. Mukit sokan irigyelték e szerencséje miatt s sokan ostromolták, hogy mutassa be őket a bájos menyecskéknak.

De csak ketten részesültek e szerencsében: egy hírlapíró s egy segédfogalmazó. Muki alig vette észre; hogy e két protegeje, mily nagy kegybe jutott épen az ő erényességé révén a nyug. tábornoknéval, illetve septemvirnével. Csak a véletlen folytán jutott ennek tudomására s hogy mennyire fájt ez neki, tanúság rá végrendelete, melyben egész vagyonát jótékony célokra testálta, csak a hírlapírók s a tisztviselők segélyegyletének nem hagyott egy árva batkát sem.

A közönség, mely szép számban volt ma jelen az ülése, mindhárom felolvasást nagy tetszéssel fogadta.

A felolvasások után zárt ülés tartatott, melyen folyó ügyek intéztettek el. Ennek végeztével pedig a társaság tagjai testületileg mentek Jókai Mór elnökük lakására, kinek széles napjára melegen gratuláltak.

Munkácsi Mihály Budapesten.

(Eredeti tudósítás.)

Pénteken délután fél haromkor érkezett meg a művész nejevel együtt, s fényesen fogadtatott az indóháznál. Mintegy tíz kocsiól kísérv a közönség folytonos éljenzése közt tartottak a Hungaria-szállóban levő lakásukra.

Este nejevel együtt jelenolt a népszínház előadásán, hol a „Szép asszony kocsija”-t adták Blahánéval. Félnyolc óra tájban érkezett. Mikor a balról eső emeleti harmadik páholyba nejevel belépett, a közönség oly viharos éljenzettel és tapsokkal fogadta, hogy Vidornak félbe kellett hagyni a szerepét.

A „Krisztus Pilátus előtt” már be van rá-mázva és helyén áll a műcsarnok félfelvilágított nagytermében s Munkácsy megnézte.

Vasárnap délután Aggházy Károly kíséretében meglátogatta Liszt Ferencet. A művészetnek két királya huzamos ideig beszélgetett együtt.

Munkácsy testvérbátyja, Lieb Emil Lőcséről, szintén részt fog venni a testvére számára rendezett óvatokban. Tegnap sürgönyözött Kasznernek, Munkácsy Budapesten lakó rokonának, hogy tudassa vele bátyja megérkezésének idejét. Kaszner sietett eleget tenni a kívánságnak, mi-nek folytán a művész bátyja ma Lőcséről Budapestre érkezett.

Mintán a magyar tudományos akadémia díszterme számára nagyobb kepet szandekezik festetni Munkácsyval, e célból a művésszel való érintkezés végezt Trefort miniszter, Ipolyi plüspök és keleti Gusztáv akadémiai tagok küldet-tek ki.

Munkácsy Mihály a műcsarnokba.

A nagy művész tiszteletére a képzőművészeti társulat ünnepély választmányi ülést tartott ma d. e. 11 órakor. Számos kitűnőség jelent meg a díszteremben, Ipolyi Arnold plüspök elnökön kívül Majláth országbíró, Apponyi Albert gr. Zichy Jenő, Zichy Antal stb. a művészvilágból Barabás, Ligeti, Lotz, Morelli Tügyesy, Bezur, Molnár, Keleti, Huszár, Szász, Greguss, Strobl Pallik stb. a fővárostól Kammermayer és Gerlőcz, Lipthay B. s többen.

Ipolyi megnyitván az ülést „egy tagu küldöttséget kért fel Perla-ly igazgató vezetésé alatt, kik Munkácsyt a terembe meghívják. Munkácsy csakhamar megjelent nejevel együtt s igen lelkes éljenzés közt beleprén, neje egy páholyban foglalt helyet.

Ipolyi ekkor a következő beszédet intézte nagyhírű hazánkfiához:

„Nagyérdemű hazánkfia!”

Az orsz. m. képzőművészeti társulat nevében tisztelettel üdvözölünk, a művészet geniusának felkentjét, ő üdvözölünk szeretettel és hönfű büszkeséggel, mint magyar nagy művészt, ki nemzetet nevével és művészetét arany betűkkel véstet be neveddel a műtörténet dicső, örök lapjaira.

Világraszóló nagy művészeted magasabban áll, hogyszem kis hazád nagyobb dicsőségét tetézhetsz, melynek hiányzó művészete dicsőségét te tetőztet.

De ha nem adhat dicsőséget, sem hírt, és kincset: ad hozzád, nemes fia felé dobogó szívet, midőn neked itt a magyar képzőművészeti társulatának ülésebből műcsarnokunkban a magyar művészet nevében kívánta kifejezni tiszteletét s átadni e koszorút, mert győzelmeid jelvényét diadalutadon, midőn műrekeddel, mint triumphator diadalmas bevonulással tartod hazánkba.

Fogadd itt, kiállított nagy remek műved

előtt, ezzel, művészeted által elragadott hönfűd tiszteletét és szeretetteljes hódolatát.”

Erre átadta a művészi szép ezüst koszorút a társulat nevében. A koszoru díszes cassatében van elhelyezve. Ipolyi szavaira Munkácsy következőleg válaszolt:

„Mélyen meghatva, hódoló tisztelettel fogadom a magyar képzőművészeti társulat és a magyar művészek által való megiszteltetésemet. Engedjék mondanom, hogy érjen bár siker és dicsőret a legnagyobb dicsőségemnek tartom, ha hazámnak mint hű fia híret és dicsőségét nevelhetem Fogadják mély hálámat és köszönetemet e magas kitüntetésért.”

Az éjlen vihara zudult fel a beszéd után s a szemekben az öröm könnyei csillogtak.

Most Keleti Gusztáv lépett elő s a magyar művészek feliratát nyújtotta át megható szavak kíséretében. A meghatott művész meleg köszönetekkel felelt.

Végül az egyetemi ifjúság 5 tagu küldöttsége nyújtotta át az ünnepeltnek a szép nyitott bahr koszorút nemzeti szinű szalaggal, mire e szavak irvák arany betűkkel: „A testvér egyetem ifjúsága Budapestben, 1882. február 19. Munkácsy Mihálynak emlékéül.”

Erre a művész eltávozott s az ünnepély 12 óra felé véget ért.

Olcsóbb szállítási díjtétel.

A kolozsvári vasúti üzemeltetőség a következőket hozza tudomására:

Királyi igazgatásunk a Romániából származó, Predeal és Kolozsvár között fekvő állomásokra, valamint ezen vonalnak szárnyvonalaira kocsiként 10,000 klg mennyiségben szállítandó k n k o r i c z a küldemények után folyó é v s z e p t e m b e r v é g é g a B. osztály díjtételeinek alkalmazását engedélyezte visszerítés útján, mely kedvezmény annak a vasuti és közlekedési közlőny-ben leendő közbírré tétele utáni harmadik nappal lép életbe, és a Predeal előtt fekvő, fennebb körülírt magyar államvasuti állomásokra feladott efféle küldemények után mindaddig alkalmazást nyer, míg a rends. tétel olcsóbbnak nem mutatkozik.

A rendes 1.b. külön díjazás szerinti és a mérsékelt díjtétel közti különbség az eredeti fuvarlevelek, esetleg a mennyiben a szállítmányok bérmentesítve továbbítottak, az eredeti feladási vévények alapján — mely okmányok legkésőbb 1883. évi január 31-ig a kir. igazgatósághoz betérjesztendők — fog folytatni.

Tájékoztató megjegyeztetik, hogy Romániából közvetlen elszámlolt küldeményekre nézve a visszatérítendő összeg oly módon fog megállapítani, hogy az illető vonal része esedékes és a fél kezelési illetékek rövidített 1.b. külön díjazás tételéből a B. osztálynak ugyan ezen vonalraresz esedékes tételi fognak levonni.

Van szerencsénk erről t. címet értesíteni, és a mennyiben szükségesnek látja, ezen a kereskedelem és nemzetgazdaság érdekében hozott kedvezményre az érdekelte közönséget becses lapjában figyelemztetni.

Kolozsvart. 1882. év febr. hó 17.

Üzemeltetőség:

Berényi.

Orvosbál.

Febr. 18.

Van egy kóralak, melyet tánczkednek (dancomania) lehetne elnevezni, s mely főleg a tarsang ideje alatt fél s annak vége felé éri el legnagyobb intenzitását. A tudomány jelen állásponjja mellett még nem vagyunk képesek most sem a kór ragályosságát a gombalemelethől kimagyarázni s eredetét egyelőre a talpidegek izgultsági állapotából kell levezessük. Előszórettel az ifjúkor éveiből szedi áldozatait, de néha átosap az élemedett korakhoz is.

Symptomai a betegségnél könnyen felismerhetők s némi összefüggésben látszanak állani az oldalzsebek teltségi állapotával, mi mellett szól az is, hogy a krízis a zsebek kritikus stadiumával egyidejűleg mutatkozik és a reconvalescentia hosszú ideig elhúzódik. A diagnózis tehát nem nehéz, legfőlebb a papák és mamák — esetleg a férfiek — consiliumára van előzetesen szükség, hogy a therapia sikeres legyen és holmi toillette-kérdés által a gyógyulási folyamat exacerbatiókat ne szenvedjen.

Az ideci orvosbál, ha látogatottságra nem is, de az uralkodó jókedv tekintetében méltó társa a tavalyi mulatságnak. A rendezőség úgy a lépcsőházat, mint a termeket izléssel díszítette fel. A bánya tiszta az idén is dr. Brandiné Gyarmathi Laura volt szíve elvállalni, ismert szeretetre méltóságával igyekezvén a mulatság sikerét előmozdítani. Sütet zöld bárony öltözkét viselt, hatalmas manteau de courral; ugy a derék, mint az alj, nehéz fekete gyöngydiázzal ékítve, a hajék néhány rózsából állott a jour foglalatu gyémánt-tűkkel megerőltve.

A négyesekben mintegy 50 pár vett részt; a szívet utáni csárdában az idén alig látott animo uralkodott. Elégge jellemzi a mulatság kedélyességét, hogy a társaság csak reggeli 6 órakor oszlott szét.

Midőn e bálal búcsút veszünk az idegy elite-mulatságaitól, emléktől közöljük a megjelent szépek díszes névsorát: Ajtay Albertné (rózsá-

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeal irány Kolozsvárról.

Allomások		Gyors- vonat 202. sz. óra perc	Személy- vonat 204. sz. óra perc	Vegyes vonat 202. sz. óra perc	Menetjegy árak			
					II. oszt.		III. oszt.	
					frt	kr.	frt	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3 25	5 00	6 50	6	29	4	49
M.-Telegd	"	3 56	5 42	8 17	5	31	3	79
Rév	"	4 31	6 24	10 00	4	36	3	12
Csucsá (Vendéglő)	"	5 28	7 28	12 41	2	96	2	12
Bánffy-Hunyad	"	6 01	8 05	2 13	2	06	1	47
Egeres	"	—	8 50	3 30	1	16	—	83
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7 08	9 40	4 58	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	7 18	10 14	5 00	—	—	—	—
Apahida	"	—	10 36	5 37	—	55	—	39
Gyéres	"	8 30	12 04	10 54	2	14	1	53
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8 51	12 38	11 43	2	84	2	03
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 53	12 48	12 23	—	—	—	—
Maros-Ujvár	"	—	12 56	12 35	3	12	2	23
Felvincz	"	—	1 03	12 52	3	13	2	24
Nagy-Enyed	"	9 17	1 27	1 42	3	67	2	62
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9 33	1 47	2 17	4	24	3	03
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9 40	2 07	3 00	—	—	—	—
Karácsonfalva	"	—	2 35	3 48	4	90	3	50
Balázsfalva	"	10 09	2 50	4 17	5	18	3	70
Hosszu-Aszó	"	—	3 07	4 44	5	55	3	97
Mikeszása	"	—	3 23	5 15	5	92	4	23
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	10 42	3 41	5 44	6	33	4	52
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10 49	3 51	6 52	—	—	—	—
Medgyes	"	11 03	4 11	7 42	6	74	4	82
Erzsébetváros	"	11 25	4 44	8 45	7	48	5	34
Szegesvár (Vendéglő)	Erk.	11 51	5 22	9 49	8	38	5	99
Szegesvár	Elind.	12 11	5 32	10 33	—	—	—	—
Héjasfalva	"	12 26	5 50	11 15	8	79	6	28
Erked	"	—	6 28	12 19	9	45	6	75
Homoród-Kőhalom	"	1 29	7 29	2 00	10	56	7	54
Agostonfalva	"	2 04	8 18	3 53	11	58	8	28
Apáca	"	2 24	8 51	4 41	12	12	8	66
Földvár	"	2 44	9 23	5 37	12	33	9	09
Brassó (Vendéglő)	"	3 25	10 02	6 48	13	63	9	75
Predeal	Erk.	4 28	—	reggel	14	87	10	62

Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.

Allomások.		Gyors- vonat 201. sz. óra perc	Személy- vonat 203. sz. óra perc	Vegyes vonat 201. sz. óra perc	Menetjegy árak			
					II. oszt.		III. oszt.	
					frt	kr.	frt	kr.
Predeal	Elind.	1 09	—	—	14	87	10	62
Brassó (Vendéglő)	"	2 16	6 13	7 25	13	63	9	75
Földvár	"	2 44	6 52	8 35	12	73	9	09
Apáca	"	3 03	7 23	9 34	12	12	8	65
Agostonfalva	"	3 18	7 51	11 00	11	58	8	28
Homoród-Kőhalom	"	3 52	8 41	12 48	10	56	7	54
Erked	"	—	9 41	14 49	9	45	6	75
Héjasfalva	"	4 54	10 15	4 01	8	79	6	28
Szegesvár (Vendéglő)	"	5 07	10 32	4 29	—	—	—	—
Szegesvár	"	5 12	10 52	5 23	8	38	5	99
Erzsébetváros	"	5 40	11 31	6 49	7	48	5	34
Medgyes	"	6 01	12 06	8 10	6	74	4	82
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6 13	12 24	8 38	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	6 31	12 30	9 50	6	33	4	52
Mikeszása	"	—	12 49	10 30	5	92	4	23
Hosszu-Aszó	"	—	1 05	10 54	5	55	3	97
Balázsfalva	"	—	1 25	11 39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	1 40	12 06	4	60	3	50
Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7 30	2 06	12 49	—	—	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	7 37	2 26	2 18	4	24	3	03
Nagy-Enyed	"	7 54	2 48	3 04	3	67	2	62
Felvincz	"	—	3 10	3 47	3	13	2	24
Maros-Ujvár	"	—	3 17	3 58	3	12	2	23
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8 18	3 24	4 09	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 23	3 34	4 50	2	84	2	03
Gyéres	"	8 47	4 10	5 55	2	14	1	53
Apahida	"	—	5 38	8 11	—	55	—	39
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10 7	5 50	8 47	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	10 17	6 28	8 20	—	—	—	—
Egeres	"	—	7 26	10 08	1	16	—	83
Bánffy-Hunyad	"	11 32	8 12	11 38	2	06	1	47
Csucsá	"	12 05	8 54	1 25	2	96	2	12
Rév	"	12 50	9 52	3 56	4	36	3	12
M.-Telegd	"	1 17	10 27	5 43	5	31	3	70
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1 45	11 04	6 52	6	29	4	49

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.

Allomások		Szem. von. 1802. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Vegy. von. 1812. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Szem. von. 1801. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Vegy. von. 1811. sz. Minden nap óra perc	Árak	
												II. o. III. o.	
												frt kr.	
Kapus (V.) Ind.	11 19		Kapus (V.) Ind.	4 25		N.-Szeben (V.) I.	3 58		N.-Szeben (V.) I.	10 05		6 19	5 85
N.-Szeben (V.) E.	1 41		N.-Szeben (V.) E.	6 50		Kapus (V.) Erk.	5 50		Kapus (V.) Erk.	11 57		8 33	4 52

Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.

Allomások		Szem. von. 1702. sz. Minden nap óra perc	Vegy. von. 1712. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Szem. von. 1701. sz. Minden nap óra perc	Vegy. von. 1711. sz. Minden nap óra perc	Árak	
								II. o. III. o.	
								frt kr.	
Tövis (V.) Ind.	2 39		8 20	Gy. Fehérvár I.	1 01		6 24	5 01	3 59
Gy. Fehérvár E.	3 11		9 10	Tövis (V.) Erk.	1 33		7 14	1 24	3 03

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.

Allomások		Szem. von. 1602. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Vegy. von. 1612. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Szem. von. 1601. sz. Minden nap óra perc	Allomások		Vegy. von. 1611. sz. Minden nap óra perc	Árak	
												II. o. III. o.	
												frt kr.	
Kocsárd (V.) Ind.	9 12		Kocsárd (V.) Ind.	5 00		M.-Vásárhely Ind.	9 07		M.-Vásárhely Ind.	4 38		5 31	7 0
Maros-Ludas	10 08		Maros-Ludas	4 08		Csapó-Radnóth I.	10 28		Csapó-Radnóth I.	5 58		1 28	3 05
Csapó-Radnóth I.	11 13		Csapó-Radnóth I.	6 05		Maros-Ludas	11 20		Maros-Ludas	6 55		3 62	2 59
M.-Vásárhely E.	12 26		M.-Vásárhely E.	7 18		Kocsárd (V.) Erk.	12 14		Kocsárd (V.) Erk.	7 49		2 84	2 03

Legujabb bécsi Gyógy-elismervény

1881. december 4-éről.

A leghathatósabb zsongító szer

Cs. kir. udvari szállító

Hoff János urnak

kir. bizotts. tanácsos, a cs. kir. koronás érdemkereszt tulajdonosa, löbb porosz és német nagy érdem-érmei lovagjának

Feltalálója

és egyedüli gyártója a Hoff János-féle maláta-kivonatnak, udvari szállítója Európa fejedelmének. Gyár Bécsben, Grabenhof Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári-aktár Bräunerstrasse 8.

Az elvesztett testierő, hiányos emésztés, gyomor-bántalmak, gyűrt köhögés, ideg-gyengeség, a Hoff János-féle „Maláta kivonati egészségisör” az erősítő maláta egészségichoccolad, a tömörített maláta-kivonat, és a nyákoldó mellczukorkák.

„Fogadja legszívesebben közönetemet az ön annyira előnyös találmánya, a gyógyulást előidéző és nyákoldó maláta-cukorkák és concentrált maláta-kivonatáért. Csakis a valódi Hoff János-féle maláta-cukorkák és concentrált maláta-kivonat használatát által vesztém el az engemet már 2 év óta gyűrt köhögésemet és az ezzel összekötött rekedtségem és mellfájdalmamat.

Tanácsom tehát mindenkinek, aki élvezni akarja az egészséget, hogy ez elismert Hoff János-féle készítményeket használja. — Küldjen ön nekem újból 13 üveg maláta sör és 2 zacskó cukorkát az engedménybe.”

Bécs, december 4. 1881.

Tisztelettel

Oshetiov József Confectioner, Rothenurmstrasse 39.

Hivatalos gyógyjelentés.

Cs. k. szab. központi bizottság stb. Flensburgban: A Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör, mint egy igen előnyös orvosi szer ismertettik el.

Wittge örnagy, a porosz kir. Lazarett delegatusa.

Ö v á s!

Minden maláta gyártmány a borítékon látható védjegyet (Mellképét a

Feltaláló és első gyárosnak

Hoff Jánosnak tojásdad alakban Hoff János névalírását) hordja magán. A hol ezen e gyártmány valódiságát feltüntető védjegy hiányzik, azon készítmény, mint hamisított, visszautasítandó.

Az első, valódi nyákoldó Hoff J.-féle maláta mellczukorkák kék papírban vannak, 2 forinton alóli megrendelés nem teljesíthetik.

Főraktár Kolozsvárt: Biró János gyógyszerész, Gergely Ferencz, Dietrich Sámuel és Csikistestvérek kereskedésben. (20) 6—12

SVAJCZI SAJT

Kapható a felső-landvai uradalomnál Vas megyében, kilonként

45 kr., metermázsánként 40 frtért.

34

3—3

Eddig
MAAGER

cs. kir. szabadalma.

felülmulhatlan.
W.

zott valódi tisztított.

HALMÁJZSIRJA

MAAGER VILMOSTÓL Bécsben,

melyet az első orvosi tekintélyek megvizsgáltak s könnyű emésztetése miatt gyermekeknek is különösen ajánlanak és rendelnek, mint legtisztább, legjobb*) legtermészetesebb és elismert leghatásosabb szert mell- és tüdőbajok, görvél, csömör, daganatok, bőrkütiések, mirigy betegségek, gyengülés stb. ellen — üvegenként 1 frt, gyári raktárban; BÉCS, HEUMARKT 3. sz. a.**) valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszerházában és jóbirtu anyagkereskedésében is valódi minőségben kapható.

Kolozsvárt: Biró János, dr. Hintz György, Székely Miklós, Walentini A. és Wolff J. gyógyszerárakban. — Csiky Imre-Dietrich Sámuel és Gergely Ferencz kereskedésükben. Abud. bányán: Vladu N. gyógyszer., Scheder Albert, kereskedő. Gyulafehérvárt: Mihelyes S. gyógyszer., Hátszeg: Matéffy R. gyógyszer., Kézdi-Vásárhely: Benkő J. keresk., Marosvásárhely: Jeney K. gyógyszer., Buecher M., Huttlesz K. keresk., Nagy-Bánya: Hanzulovics L. gyógyszer., Nagy-Enyed: Binder Ágost gyógyszer., Szász-Régenben: Czoppelt H. gyógyszer., Székely-Udvarhely: Solymosy J. gyógyszer., Sepsiszent-György: Fehdefeld J. gyógyszer.

*) Újabb időben több czég tölt közönséges tisztítatlan halmájzsirt háromszögű üvegekkel, s azt MAAGER valódi tisztított dorgajdócmájzsirja gyanánt igyekezik a közönségnek eladni. E rászédést kikerülendő, csak oly üvegeket kell MAAGER valódi tisztított dorgajdócmájzsirjával töltötni, elismerni, melyen az üvegen, ragjegyben, lezáró kupakon és használati utasításon a MAAGER név áll.

**) Ugyanott van a „schaffhauseri nemzetközi sebkötő-anyaggyár” Hartenstein és társai kémiai (hüvelyes veteményi készítmények) gyára és new-yorki Hall & Ruckel Szodont-gyárának s főraktára az osztrák-magyar birodalom részére. (456) 8—12

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Tanács és segély azok részére,

a kik látgyengeségben szenvednek és nevezetesen megerőltetett tanulmányozás és túlzott munka folytán a szemnek ártottak

Ijű koromtól fogva azon szenvedélyes tulajdonnal bírtam, hogy a csendes éjkeket tudományos munkálatokra használtam. Ugy ezáltal valamit a számos gyengítő Optikai és számtani dolgozatok által látóerőim annyira meggyengültek, miszerint féltem kellett azoknak teljes elvesztésétől annál inkább, a mivel szemem folytonosan tartó gyuladásban voltak, a mely gyuladás számos évek multával a leggyakorlabb orvosok kezelése mellett sem akart engedni. Ezen szomorú állapot közepette sikerült egy szert találnom, a melytől én több mint 40 éve a legkitűnőbb sikerrel használok. Nemcsak, hogy a nevezett gyuladás teljesen elhárított, hanem szemem élessége és ereje is visszavertt ugyanarra, hogy most koromban is szemüveg nélkül a legapróbb betűt olvashatom és mint ifjú koromban, a leghelyesebb látóerőnek örvendek. Azon kedvező kísérletet másoknál is alkalmaztam, melyek következtül olyanok is találkoznak, kik azelőtt a legerősebb szemüveggel felzött olyanok is tudtak üzletelőket végezni! azonban a szemek feyverkezve, alig tudtak üzletelőket eldobhattak, mintán előbb: folytonos használat folytán szemüvegüket eldobhattak, mintán előbb: természetes látóerőjüket visszanyerték. Ezen mosószert egy illatos esszenzia, melynek alkotórészeit az édes kőménye növény képezi. Ugyan ez nem tartalmaz sem draszticus, sem bódító, még kevésbé